

Kiíratási árak:

ostán vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor
Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Szünet.

Debreczen, decz. 20.

A képviselőház kapui bezárultak s a képviselők eloszlottak; haza mentek kipihenni fáradalmait a családi tűzhely mellett. A nyugalom és a családi örömek itt van tehát az ideje, de kérdés, hogy ez a mindenkire nézve békét és nyugalmat jelentő időszak békét és nyugalmat hoz-e a képviselőknek. Vajjon reájok nézve nem most következik-e be a leglázásabb tevékenység korszaka? Vajjon lehet-e nekik most pihenésre gondolni, midőn a választások ugyszólván a küszöbön vannak s midőn a választók türelmetlenül várják, hogy képviselőjük beszámoló beszédjében feltárja előttük az ország politikai helyzetének azon titkait, melyeket a beavatottak ismernek s melyekből következtetést vonhatnak le a jövő alakulására s melyek irányadóul szolgálhatnak jövő magatartásunkra nézve.

A pihenés korszaka tehát tulajdonképen a politikai életben nem jelent szünetet, hanem erős munkát és forrongó eszmecserét; szünet csak a parlament becsukott ajtain

belül van, de sem a honatyáknak, sem az aktív politika iránt érdeklődő választóknak ilyenkor nincsen pihenése, — sőt ez a korszak az, melyben Magyarországon politikával legtöbb foglalkoznak.

És szükséges is, hogy foglalkozzanak. Mert a képviselőknek a néppel való közvetlen érintkezése adja meg igazi tartalmát a népképviselőlet eszméjének és mert ez a mindennapi élet gondjaitól ment rövid időszak a legalkalmasabb arra, hogy a pártok a jövő küzdelemre szervezkedjenek s megállapodjanak a programban, melyet követni szándékoznak.

E program a szabadelvű pártra nézve pontról-pontra ki van jelölve s élesen körvonalozva van azon kijelentésekben, melyeket Széll Kálmán miniszterelnök, mint a szabadelvű párt vezére, nagyszabású beszédeiben kifejtett; oly világos és oly egyszerű e program, hogy azt egyformán megértheti mindenki, a kunyhókban és palotákban egyaránt s nem kell hozzá különös politikai képzettség, hogy azt megérthessük. Mert néhány szóval kifejezve, ez a program nem foglal magában egyebet, mint

a magyar nemzeti állam kiépítését szabadelvű szellemben. A magyar állameszme még soha sem domborodott ki oly praegnans módon, mint a Széll Kálmán kormányzata alatt s Magyarországon még alig volt kormány, mely a nemzet szivverését oly gondos figyelemmel kísérte volna, mint a mai szabadelvű miniszterium és kétségtelen, hogy a nemzet minden irányu szükségletét egyetlen előző kormány sem elégítette ki oly mértékben, mint a jelenlegi.

Helyzetünk a külföldi nagyhatalmakkal való vonatkozásaiban soha sem nyugodott oly biztos alapokon, mint ma s belügyeinkben oly nagyszabású s oly jótékony reformokat egyidejűleg, egyszerre egyetlen kormány sem létesített Magyarországon. Közgazdasági életünk bajainak megorvoslására minden lehető elkövet s ha az európai általános depresszió hatása alól Magyarországot rövid idő alatt megszabadítani nem képes, ez oly akadályokban találja magyarzatát, mely nemesak a jelenlegi kormány erejét haladja felül, hanem minden kormányét a világon, mert vitán kívül esik, hogy a közgazdasági

TÁRCZA

Revans.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

— Irta: Jánosy Lajos. —

II.

Az uton beszélgettek.

— Nagy imponzorok ezek a gyerekek, — kezdte meg Karikás. — Csak képzeld, kedves anyjukom, vizet töltöttek a borba!

— Én észre is vettem Kazi, de nem akartam a kedved elrontani. Egy altisztet láttam a borral manipulálni; bizonyosan elspórolták felé a borodnak.

— Ahá, féltek, hogy a bor másként nem hül be, hát friss vizet öntöttek közéje. Hehehe!

— Apuskám, — szólalt meg most a 10 éves kis leányka — én meg a mint a konyha körül szaladoztam, láttam, hogy a szakács bácsi a csirkeezombokat meg a melle husát egy külön edénybe hajigálta, nem pedig a kasztrolyba.

— Eredj, te kis bohó, láttál is te valamit.

— Láttam én, apuskám!

— No csak szépen megtréfáltak bennünket, — mondja Kázmér. — Hát még a

fecskehistoria; no az kitűnő volt! És te anyuskám, nem láttál valamit?

— De biz' én is láttam valamit, — mond Kazi édes anyja. — De ezt már nem mondom el, mert még megharagszol rájuk.

— Dehogy haragszom! Nem tudnak ezek a gyerekek olyat tenni, amiért én megharagudjam; annyira szeretem őket. Hát csak ki vele, mondd el te is, mit láttál?

— Mikor már egészen besötétedett, kin jártam kocsink körül s először is láttam, hogy lovainkat egy baka vigan legelteti; még dalolt is hozzá; — másodsor pedig láttam, hogy egy másik baka, egy üres zsákkal kocsinkhoz megy és zabunkat mind egy szemig az ő zsákjába átönti s gyorsan elviszi az istállóba, otthagynván az üres zsákot. Persze, a baka engem nem vett észre.

— Hahaha! no ez pompás! Gyula pajtás pedig ugyancsak esküdözött, hogy a lovakat jól tartotta. Gebéje majd egy hétig beéri vele! Persze ezek a szegény állatok nem tudnak panaszkodni, hogy éhen maradtak. No, anyjukom ezt a kölesönt vissza kell nekik adni. Holnap úgy is hozzánk jönnek, sőt ott is fognak aludni, mert előre megmondtam nekik, hogy éjszakára nem eresztsem el őket. Ne botorkáljanak a sötétben. Gondolj ki valami tréfát a részökre, te úgy is leleményesebb vagy, mint én.

— Köszönöm a bókot, Kazikám, ne félj, lesz reájok gondom. Nem viszik el szárazon ezt a sok turpisságot!

Másnap estefelé a két tiszt csakugyan vidám beszélgetésbe merülve közeledett a Karikás tanyához.

— Lehetetlen, hogy a tegnapi vacsoráért meg ne tréfáljanak bennünket, — szólal meg Széký,

— Az ám! Pompás volt az a feske repülés. A kis lánynak ámulatában még a szája is nyitva maradt. Hahaha!

Meg aztán a jó falatok eisikkasztása. Milyen kitűnő ebédet ettünk ma belőle! Igy hónap vége felé egészen jól quadrált. Hát még ha a zabhistoriát tudnák. Hehehe! Az a csacsi Kazi azt gondolja, hogy az ő lovai ették meg, pedig az én pejkóm ropogtatgatja.

— Bizony rászolgáltunk főhadnagy uram, hogy visszatréfáljanak bennünket. Vigyázzunk is magunkra, a mennyire csak lehet.

— No, tudod Ruzskey pajtás, ami Kazit illeti, attól nem igen félek, de az a kis boszorkány, örökké mosolygó felesége könnyen elbánhat velünk. Nagyon leleményes, nem fogunk tudni csinjai ellen védekezni. Mindenesetre a legnagyobb mértékben óvatosságnak kell lennünk.

Karácsonyi és ujévi

meglepetésekre alkalmas

rendkívül diszes dobozokban

elhelyezett *****

Levélpapír-ujdonságok +++

Levelező-lap albumok +++

Emlékkönyvek *****

Karácsonyi alkalmi diszek,

Üdvözlő kártyák, *****

Képes levelező-lapok +++

stb. stb. rendkívül nagy választékban érkeztek *****

„Csokonai“ papirkereskedésbe

Kossuth-utca 13. sz.

válság nemesak hazánkat fenyegeti, hanem egész Európát, sőt a világ-rész csaknem minden államát és társadalmát.

Azon ellenzéki érvelés tehát nem állhat meg, hogy a közgazdasági helyzet súlyos voltáért kormányunkat terheli a felelősség. Nem állhat meg annyival kevésbé, mert épen a közgazdasági helyzet szanálása képezi legnagyobb részét annak az óriási erőt igénylő munkásságnak, melyet a Széll Kálmán-kormány kifejtett. És valamint közgazdasági téren nem ismerünk a jelenlegi politikai vezérkarnál aktívusabbat hazánk történetében, épen úgy az államigazgatás bármely szakát tekintve sem találunk fokozottabb tevékenységet sem a múltban, sem a jelenben más nemzeteknél sem. A magánjogi kodex tervezetének megalkotása egymagában oly korszakot alkotó esemény, melyet még eddig kellőleg méltatni nem hallottunk.

Kulturális intézményeink fejlesztésében is eddig nem ösmert tevékenységet mutathat fel kormányunk s ha végigtekintünk azon törvényhozási alkotások során, melyek az újabb időben a kormány működésének eredményeként jelentkeznek, elmondhatjuk, hogy a szabadelvűség soha sem aratott oly fényes győzelmet a magyar nemzeti államért vívott küzdelmeiben, mint ma. Ez eszmék foglalkoztatják a szabadelvű politikusokat a szünet alatt s ezek azon irányelvek, melyeknek kifejezése a szünet feladatát

képezi. Ily sikerekre más politikai párt nem hivatkozhatik; azért óhajtandó, hogy a parlamenti szünetet használjuk fel arra, hogy a szabadelvű párt valamint pártkülönbség nélkül a nemzet minden tagját megismertessük a szabadelvű kormány intézkedéseinek eredményeivel.

Reform a közlekedés terén.

(Automobil-társaság alakítása.)

Debreczen, decz. 20.

Nem is oly régen azt hittük, hogy az expressz vonatoknak rendszeresítésével közlekedésünket oly magas fokra emeltük s odáig fejlesztettük, melynél többet már a huszadik század embere nem kívánhat. És meggyőződésünket csakhamar meg kellett változtatnunk, mert feltűnt a láthatáron az automobil.

Ugy vagyunk az automobilal a közlekedés terén, mint a gépekkel a közgazdasági életben. Csak meg kellett a gépnek jelennie s a termelési viszonyokat egy csapással gyökeresen megváltoztatta. Való, hogy a gépek elterjedésével az emberi munkaerő egyrésze feleslegessé vált a gazdaságban, de nem a közgazdasági életben; a felszabadult munkaerő elveszítette ugyan tevékenységének egyik körét, de nyert helyette újabbakat, melyek jövedelmezőbbek s hasznosabbak az emberiségre.

A gépek ezen gazdasági átíró hatása természetes rressensust keltett a régi állapotokhoz ragaszkodó elemekben s hosszú időnek kellett eltelni, míg meggyőződéssé érlelődött az a tudat, hogy a gépek többé nem nélkülözhetők az ember háztartásában.

A mi általában a gépekkel történt a gazdasági téren a múltban, ugyanaz kisebb mértékben történik ma az automobilal szemben. Sajátságos végzete az emberi nemnek, hogy rendszerint azon ujitások ellen foglal állást, melyek legnagyobb üdvére, hasznára, boldogítására szolgálnak vagy szolgálhatnak.

A találmányok, felfedezések története különféle változatait mutatja annak a sajátosságos helyzetnek, hogy az ember saját érdeke ellen harezol. Midőn az automobil megjelent, mint önálló közgazdasági tényező, ily bizalmatlanság, mondhatni ellenszenv fogadta. Ez ellenszenv azonban ma már le van győzve s az automobil ellenállhatatlan erővel tör előre s hódítja meg az embereket a közlekedés ez újabb vívmányának. Mert az automobilé a jövő és pedig a magán-gazdálkodásban épen úgy, mint a közéletben.

E tudatban társaság alakult, mely az automobil terjesztését tette feladatává s annak országos szervezkedését kontemplálja.

Az országos Automobil-társaság egyik célja mindenütt az országban, a hol erre a viszonyok kedvezők, automobiljáratokat létesíteni s ez által a közlekedés olcsóbb és gyorsabbá tételével az emberek érintkezését, s ez által a kereskedelem és az ipar fejlődését, ipari cikkek értékesítését előmozdítani. Vonatkozik pedig ez nemesak a személy szállításra, hanem teherszállításra is, a mely olcsóság és célszerűség tekintetében nemesak megközelíti, hanem sok tekintetben tulszárnyalja a vasuti szállítást is.

Második célja egy magyar automobilgyár létesítése és pedig azért, mert az óriási lépésben előrehaladó automobilgyártás és használat elkerülhetetlen szükségessé teszi,

Mig ők így beszélgetve haladtak, az alatt a tanyában már javában sütöttek-főztek. Készültek a vacsorához; Karikásné ugyancsak ki akart tenni magáért! Most azonban valamiben tör a fejét, mert szobalányával, Julesával egyezkedik.

— Ugy-ugy Julesa, csak járjál kedvükben a tiszt uraknak. Ha pajkoskodnak veled, ne nagyon huzódozz tőlük s ha még hozzá el is akarnak csábitani, hát csak ígérjél nekik mindent.

— De nagysága kérem...

— Jó, jó, tudom. Meg ne ijedj olyan nagyon. Hiszen nem kell ám az ígéretet mindjárt be is váltani. Egyéb sem kellene az urfiaknak! Hogy is ne! Csak maradj te meg szépen az ígéretnél. Érted Julesa?

— Értem nagysága, de azután majd vérszemet kapnak s mindig a nyomomban lesznek.

— Lefekvésig ne törődj vele, azután meg lesz nekem rád gondom. Egy kis tréfát akarok velük csinálni, ennyi az egész s hogy jól sikerüljön, ma kivételesen csak az erősebb borból hordj fel az asztalra.

— Értem, nagysága!

— Most pedig menj a kúthoz és töltsd meg vízzel ezeket a literes üvegeket.

Pár perc múlva 6 darab literes, vízzel telt üveg lett bedugaszolva s annak rendjelmódja szerint beszurkozva, majd pedig a kamarában szépen sorba rakott félliteres barackpálínkás üvegek közé — melyektől színre nézve semmit sem különböztek — elhelyezve. Karikásné természetesen Julesának szigorúan megparanászta, hogy a titkot senkinek se árulja el.

— Most már akár jöhetnek is az urfiak, — nevetett elégtlenül az asszonyka.

— Jönnék is már, nagysága — felelt a szobalány — épen most fordultak be a tanyába.

Csakugyan megérkeztek s az egész este igen vidáman telt el.

A háziasszonynak volt gondja rá, hogy a csinos szobalány olykor-olykor egy pillanatra a tisztokkal négy szemközt legyen. — Persze csak úgy véletlenül a tornácson, a kertben vagy a vendégszobában.

Mikor végre a lefekvés ideje elérkezett, Karikás feleségével együtt bekísérte vendégeit szobájukba. Ott is viccelődtek még egy kicsit, majd a vendégeket magokra hagytva, ők is aludni tértek. Karikásné azonban az ajtó külsőjén, erre az egy alkalomra észrevétlenül elhelyezett retesszel a vendégszoba ajtaját titokban elzárta. Nem tudni mi okból. Talán, hogy a vendégek reggel idő előtt el ne párologjanak.

Ruszky hadnagy rögtön lefeküdt, Széky azonban szivarozgatva sétált a szobában s a mint a ház teljesen elcsendesedett, megszólalt, de csak úgy suttogva:

— Nos, kedves Sándor pajtás, én most látogatást teszek.

— Csak nem bolondultál meg, főhadnagy uram?

— Nem biz' én, hanem e helyett a szobalánnyal megegyeztem. Ja, barátom, szemesé a világ! Megígérte a kis hamis, hogy elfogad kint a lugasban egy pásztor-órára. Te csak aludj szépen, drága barátom, hehehe!

Ezzel lábujjhogyen ment az ajtó felé, mily nagy volt azonban meglepetése, midőn azt maga előtt bezárva találta. Egy darabig csendesesen próbálgatta kinyitni, de nem ment.

Ejnye az áldóját ennek a világnak, hiszen ez be van zárva! Bizonyosan az asszony tréfált meg vele bennünket, de nem zörgethetek, mert akkor elárulom ma gamat. Pedig mit nem adnék most Juczika ölelő karjaiért! Már így fucsas a szerelemnek! Azért hagyta hát az a hamis Kari-

kásné csinos szobalányát körülöttem settenkedni. Persze, persze, máskor felém sem engedte. Most jót nevetnek a hátam mögött. Mindegy na! El nem árulom magamat előttük.

— Ugyan ne papolj már annyit, főhadnagy uram — kiált fel Ruszky, — nagyon álmos vagyok, fekdj már le te is!

— Jó, jó, pajtás, igazad van; ez a legokosabb, a mit most már e kudarc után tehetek. Csak az vigasztal, hogy ezzel tul-estünk a ripozton. (Hohó, még az a nagy kérdés!)

Másnap reggel mindenki úgy mutatta, hogy semmiről sem tud semmit. Az asztal gazdagon meg volt terítve villásreggelihez. Volt kávé, tea és mindenféle harapni való. Többek között kisüstön főtt kitűnő barackpálínka is kínálkozott.

— Nagyságos asszonyom, valóban kitűnő ital ez a barackkorium, — szólott Széky, felhajtva belőle egy pohárkával. — Van-e sok belőle?

— Van bizony, mert jó baracktermésünk volt az idén. Jöjjenek csak a kamarába, majd megmutatom, milyen háziasszony vagyok.

Ezzel elvezette vendégeit a kamarába, hol a barackpálínka egy polezon fél és egész literes üvegekben lepecsételve állott.

— Ha akarják, adhatok belőle magoknak is egy-egy üveggel. — mondja az asszony mosolyogva, de csak úgy odavetöleg.

— Nagy köszönettel vesszük, nagyságos asszonyom...

— Soha se hálálkodjanak, — esiesergett nevetve Karikásné, — majd jól fog esni néha-néha odahaza. Csak válaszsának egy-egy üveggel, hála istennek, van elég.

— Szabad talán a nagyobb fajtaiból is választani, — kérdi a mindig élelmes Széky főhadnagy.

hogy most ebbeli szükségleteinket külföldön szerezzük be, ezáltal pedig teméntelen pénz vándorol külföldre. Holott pedig épen a vas és gépipar terén hazánkban az utolsó időkben óriási haladás történt, úgy, hogy egy felállítandó automobil-gyár csaknem minden szükségletét képes volna magyar földön kielégíteni. És így kettős cél éretnek el, egyfelől nyers készítményeink felhasználása által, másfelől az által, hogy ugyanolyan, vagy ha lehet jobb minőségű gépek előállításával pénzünk egy tetemes részét nem a külföldi ipar nyelné el.

Az automobil használhatósága ma már kétségtelen. azt számtalan esetben bebizonyították a különböző helyen tartott versenyek.

A vasut felett óriási előnye, hogy a pályatest költségei elenyésző csekélyek a vasutakéhoz képest. A mozgóerő beszerzése, a személyzet fentartása mind hasonlíthatatlanul sokkal kisebbek a vasuténál. A tengelyen való szállításhoz előnyösebb, mert sokkal olcsóbb és 5-6-szor olyan gyors, mert például a teherkocsik 50 mmázsa hordképességgel is és ilyen megterheléssel jó középminőségű uton 8-12 kilométer sebességgel közlekednek úgy, hogy összehasonlítva pl. azt egy két lovas szekér menetképességéhez, ez lesz az arány: Egy rendes kocsik képes 10 mmázsa terhet óránként 4 kilométer sebességgel elvinni, vagyis egy napra 10 órai munkaidőt számítva, 40 kilométer távolságra. Kilométerenként és mázsánként 2 krajzárért, vagyis 40 kilométerre 10 mázsát 8 frtért. Az automobil ugyanazon idő alatt 120 kilométerre vihet 50 mmázsa súlyt, vagyis 3-szor annyi utra 5-ször annyi terhet. Most felszámítva gépkocsi erőfogyasztását, fentartását, kocsivezető

— Már hogyne volna szabad; hisz a félliteres hamar elfogyna, — feleli az asszony bájosan, ingerkedve és biztatólag mosolygva.

Erre a két jó barát egy-egy literest kiválasztott s úgy tértek vissza az ebédlőbe, hol azután rövid idő múlva megköszönvén a szíves látást, elbucsztak s utnak indultak, még pedig újból csak úgy gyalogosan, miután az utásztélp nem igen volt távol. Kiki a maga snapszos üvegét hóna alatt szorongatta.

Mikor már jót gyalogoltak s egészen közel értek az elátkozott kastélyhoz, Széky nem bírta ki tovább, hogy egyet ne huzzon a pálinkából.

— Add elő a dugóhuzós bieskát, pajtás, — szólott Ruszkyhoz.

— Itt van, parancsolj, főhadnagy ur!

— Megköstöljük...

— Az bizony jó lesz...

Kihuzván pedig a dugót, Széky megtörülgette az üveg száját és egy nagyot ivott belőle. Őt illette az első korty, mert magasabb rangja volt.

Mint mikor valaki nem azt iszik, a mi nek izét előre elképzeli, azonképen Széky hirtelen abba hagyta az ivást, de azért el nem árulta magát. Oda kínálta az üveget Ruszkyknak.

— Igyál, pajtás!

— Nos, talán nem izlik, főhadnagy ur?

— Már hogyne izlenék! Csak nem iszom meg az egészet. Nesze, igyál te is!

Ruszky hát ivott. Azután egymás szemé közé néztek s elnevelték magukat.

— Na, mi szépen megjártuk, — szólott a főhadnagy, — vizet kaptunk snapsz helyett! Csak legalább ne czipeltük volna ilyen messzire. Örök igazság marad számunkra, pajtás, hogy nem jó asszonynyal kikezdeni. Mi lettünk a vesztesek!

(Vége.)

fizetését, kopását és beszerzési árának tőke és kamattörlesztését, kerül 10 órai munkája 7-8 frtba, mely számítás mellett az automobil 10 évre teljesen ingyenbe marad. Ugyanazért az árért az automobil 12-szer annyit képes dolgozni. Ez pedig óriási megtakarítás árban.

Ma, a mikor Magyarországon óriási hadászati utvonalak kiépítése van tervezve, nagyon időszerű e tárggyal foglalkozni, mert a teherszállítás ily módon való olcsóbbá tétele óriási értékemelkedést fog okozni minden nyers terményünkre és így annak közgazdasági előnyei is kiszámíthatatlanok.

Automobil-társaság alakítása városunkban is tervbe van véve s minden üdvös eszme iránt érdeklődő polgármesterünk a jövő vasárnapra, azaz f. hó 23-ának d. e. 10 órájára értekezletet hívott össze a városháza nagytermébe s reméljük, hogy ez értekezlet képes leendő és kiinduló pontját fogja képezni egy hasznos közlekedési intézmény megvalósításának, mely városunk forgalmát nagyban emelni fogja.

A kínai háború.

— Expressz-tudósítás. —

Budapest, decz. 20.

London, decz. 19. A Daily News-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Seng taotáj közölte a konzulokkal, hogy 6 és Juneui, Cseking kormányzója, azt a parancsot kapták a császártól, hogy a konzulokkal mielőbb rendezzék a Czucsauban fölkelezolt hittérítők ügyét.

Páris, decz. 19. A Havas ügynökség jelenti Pekingből: Csing herceg és Li-Hung-Csang kijelentették Pichon francia követ előtt, hogy az indokina határon történt csapatmozdulatoknak nincs más célja, mint az ottani rablók garázdálkodásának elnyomása. Kínának eszéágában sincs a béketárgyalások megkezdése előtt bonyoldalmakat előidézni.

London, decz. 19. A Daily Mailnak jelentik Pekingből 17-iki kelettel: Hir szerint nagyjából valamennyi hatalmasság elfogadta az angolok javaslatát a Kinához intézendő jegyzék bevezető szavainak módosítására vonatkozólag. Oroszország és Japán is hozzájárult, ellenben az Egyesült-Államok még nem precizizozták álláspontjukat, de azért Amerika hozzájárulását várják.

Az angol javaslat úgy szól, hogy az irrevocable szót töröljék és a helyett jelentsék ki, hogy a szövetségesek addig nem üritik ki Pekinget és Pecsili tartományt, míg a kínai kormány nem teljesíti a hatalmasságok követeléseit. Az angol követ melegen pártolta az angol javaslatot. Az ekként módosított jegyzék aláírása most már legközelebb várható, az aláírt jegyzéket pedig három-négy nap alatt átnyújtják a kínai meghatalmazottaknak.

Az utolsó kívánság.

A férfi aránylag még fiatal ember volt; igen gazdagnak tartották, még pedig joggal s érdemes embernek is kellett lennie, mert kitüntették a becsületrend keresztjével.

A leány árva volt és szegény. Nevelőnő volt egy vagyonszaladnál.

A férfi megszerette. A leány azonban nagyon tartózkodó volt vele szemben, amivel ezt az embert még jobban magába bolondította. A derék férfi a leányt el is vette feleségül.

Az asszony azonban már egy félév múlva megcsalta őt egy órásinással, aki a házmester-néjük unokaöccse volt.

Az inas természetesen azonnal ott hagyta mesterét, hogy egy másik, sokkal kevésbé

tisztes, de viszont sokkal jobban jövedelmező mesterséget folytathasson.

Auguste nagy lábon élt abból a jövedelemből, a melyet a barátnője naponként juttatott neki.

A még fiatal, vagyonos és érdemjeles férj természetesen nagyon sokat szenvedett, mikor azt látta, hogy vele szemben a felesége milyen közönyös és ezt a közönyösséget sehogy sem tudta megmagyarázni.

A felesége hidegségének okát azonban nem sokáig kellett kutatnia, mert az asszony csakhamar megszökött tőle és természetesen sok pénzt is vitt magával.

Az asszony Auguste-tel szökött meg.

Ebből azonban nem következhetett nagy botrány; mert a férj nem tett panaszt a felesége ellen s így csak a szomszédok tudták meg, hogy mi történt. A férj megelégedett azal, hogy másik város-negyedbe költözött.

A két szerelmes természetesen nagyon hamar elverte a lopott pénzt s igen nyomorúságos életet élt egy külvárosban, a hol meghúzódott.

Auguste nem sokat törődött a becsülettel.

A szerencsétlen asszonyt mindenéből kifosztotta, úgy, hogy sem maradt egyebe, csak a bőre meg a csontja. S Auguste, mikor már semmit sem remélhetett az asszonytól: egyszerűen elhagyta.

A férj pedig egészen elhagyatva, nagyon szomoruan s özvegyen élt.

Véletlenül megtudta, hogy mennyire elzüllött a felesége s megtudta azt is, hogy hol van.

Megkönyörült rajta s magához vette ezt a nyomorultat, akinek elkárhozott már a teste és lelke egyaránt. Mint valami irgalmas angyal, oly gondval ápolgatta s ha már nem menthette is meg, legalább arról gondoskodott, hogy életének a vége lehetőleg kellemes legyen.

Az asszonyt természetesen nagyon meghatotta ez az irgalmasság s mindig könyezett, valahányszor köszönetet mondott nemesszivű férjének...

Ez a halállal vívott küzdelem tizenhét hónapig tartott.

De bármily gondosan ápolta a szerencsétlen asszonyt, a betegség végre is győzedelmeskedett rajta s látszott, hogy már csak néhány napig élhet.

A férj, mikor látta, hogy elveszti ezt az asszonyt s látta, hogy mily mélységes halálával és rajongó szeretettel csüng rajta, — még sokkal jobban szenvedett, mint azon a napon, a melyen ez az asszony oly rutul elhagyta őt.

Ott állott a haldokló ágyánál s zokogva, haját tépve nézte, mint küzködik a halállal. Mikor azt hitte, hogy már-már kileheli lelkét, az asszony egyszerre megkönnyebbült egy pillanatra s megszólalt:

— Kérlek, küldj el érte...

S elállt a szava. A férj nem tudta, hogy kiért küldjön.

— Az orvosért küldjek?

— Ne...

— A papért?

— Ne...

Az asszony nagyot lélegzett s minden erejét összeszedve így szólott:

— Tudod, nagyon szeretlek... nagyon hálás vagyok irántad s boldog vagyok, hogy a közelemben halhatok meg. S hogy nyugodtan békén haljak meg, fogd meg a kezemet... és tartsd majd a kezében, a míg ki nem lehelem a lelkemet... De azt is kívánom, hogy... Auguste fogja le majd a szemeimet!

Camille de Sainte-Croix.

Városi közgyűlés.

Debreczen, decz. 20.

Mai napon rendkívüli városi közgyűlés tartott a bizottsági tagok élénk részvételével. Az ülésről tudósítónk következőkben számol be:

Gróf Degenfeld József főispán elnök megnyitja az ülést s előterjeszteti Komlóssy Arthur főjegyző által a városi tanács javaslatát az első pontra nézve.

Ez első szám volt a debreczeni járásbírósnál a bírói létszám elégtelensége miatt fenforgó bajok orvoslása.

A tanács a miniszterhez felirat terjesztését javasolja a bírói létszám felemelése végett.

Előadó Vecsey Imre tanácsnok ajánlja a tanács javaslatát elfogadásra.

Csiky Lajos konkrét indítványt tesz arra nézve, hogy míg a kir. tábla elnökének a miniszteriumhoz e tárgyban tett felterjesztésére válasz nem érkezik, érdemleges határozat ez ügyben ne hozassék. Különben pártolja a tanács javaslatát.

Dr. Kola János, kéri, hogy a miniszter figyelme e dologra külön felhívassék s a tanács javaslatát elfogadásra ajánlja.

Zádor Lajos a Csiky indítványát fogadja el s kéri a népszavazás elrendelését.

A szavazás megejtésével a tanács javaslata fogadtatott el.

Második pont volt a Sámson és Szovát községek italmérési kötvényeinek devinkulálása, melynek tárgyalását a mult ülésről elhalasztották. A közgyűlés a tanács javaslatát 114 szavazattal 6 ellenében elfogadja. A határozat jóváhagyás végett felterjesztik a belügyminiszteriumhoz.

Ezután a hadházi és kórház-utczák sarkán levő s a közterülethez tartozó 208 □ öl teleknek Zoltai Lajos debreczeni lakos részére való elidegenítése tárgyában a tanács pártoló javaslata tárgyalatott. Dr. Freund Jenő szólalt fel, ki a kérdésnek napirendről való levételét, illetőleg az elidegenítés megtagadását indítványozza. A szavazás megejtetett; 61 szóval 57 ellenében a tanács javaslata nem fogadtatott el.

Következett a közigazgatási bizottságba 5 tagnak 2 évre és 1 tagnak egy évre való megválasztása. Jámor Ferenc tag elhalálozván, a közgyűlésnek hat tagjelöltre kell szavaznia, kik közül a legkevesebb szavazatot nyert egyén 1 évre választatik meg. A mult évi tagok közül benmaradtak: Kovács József, Lengyel Imre, dr. Popper Alajos és Sesztina Lajos. Kimaradtak: dr. Kola János, Nemes Kálmán, Márk Endre, Pálffy Gábor és Zádor Lajos.

Az első szavazatszedő bizottság elnöke lett Lengyel Imre, tagjai Koszorus Lajos és Kéki Sándor, jegyző Csóka Sámuel. A második szavazatszedő bizottság elnöke Zádor Lajos, tagok Tafler Ignác, dr. Szikszai Szabó József, jegyző Szabó Kálmán aljegyző.

Beadatott összesen 121 szavazat. Megválasztattak tagokul Nemes Kálmán és Zádor Lajos 73-73, Horváth István 72, Pálffy Gábor 71 és dr. Kola János 70 szavazattal két évre; míg 69 szavazattal 1 évre Márk Endre választatott meg.

Ezzel kapcsolatban megválasztották az igazoló-választmány tagjait is.

A szavazatszedő bizottság elnöke volt dr. Kola János, tagjai Csiky Lajos, Csath Zsigmond és Harmath Gergely.

Megválasztattak az igazoló választmány eddigi tagjai, névszerint: Komlóssy Dezső, Márk Endre, Sesztina Lajos. Könyves Tóth Kálmán és dr. Popper Alajos.

Ötödik szám volt a számvetőség és házi pénztár működésére felügyelő bizottság tagjaira vonatkozó tanácsi előterjesztés, mely szerint a bizottsági tagok díja 400-400 koronára emeltessék fel.

Dr. Benedek János és dr. Bakonyi Samu hivatkoznak a város kedvezőtlen pénzügyi helyzetére s arra, hogy a tagok úgy sem kérelmezték tisztettdijuk felemelését s végre arra, hogy ez intézmény még

oly fiatal, hogy működésének mi nyoma sines.

Ezzel szemben gróf Degenfeld József főispán rektifikálja az előbbi szónokok kijelentéseit. A város pénzügyi helyzete ugyan zilált; épen ezért van szükség hatványozott, buzgalomra, fokozottabb, tevékeny munkásságra. E bizottság tehát nagy feladatot vállal magára, illően kell azt honorálnunk a tiszteletdíjjal.

Vecsey Imre ajánló hozzászólása után elrendeltetett a névszerinti szavazás, melynek értelmében 70 szavazattal 57 ellenében a tanács javaslata fogadtatott el. A tanács ajánlja tagokul a mult évi tagokat: Komlóssy Dezsőt, Kernhoffer Józsefet és dr. Szántó Sámuel. A függetlenségi párt új jelöltekkel állit s a szavazólapok utján megkezdődik a szavazás.

A bizottságba ugyanazok választattak be, a kik tavaly is tagok voltak, tehát Kernhoffer Józsefet, Komlóssy Dezsőt és Szántó Sámuel.

A közgyűlés tárgysorozatának kilenczedik pontja tárgyalatván, a loávató bizottság következőleg választatott meg: A 166/a. sz. loávató bizottság elnökéül Váczy János, intéző Király Gyula, pótintéző Szentpétery Ferenc; ugyanezen bizottságba a főispán által becsülő tagokul kinevezettek: Koszorus Lajos, Békessy László és Jóna János, póttagokul L Nagy Bálint, Polgári Bálint, állatorvosul Axmann Gyula és Cseh János. A 167. sz. loávató bizottságba elnökéül Hufilész Kázmér, intézőül Hajdu Gyula, pótintézőül dr. Könyves Tóth Mihály választattak meg, a főispán által pedig kinevezettek becsülőbiztosokul: ifj. Balogh Péter, Fancsovics Jenő és Udvarhelyi Géza. Pótbiztosul Fehér Sándor és ifj. Kertész János; állatorvosul Leidl Emil és Vavra József nevezettek ki.

A 168. sz. loávató bizottság elnökéül: Rickl Antal, intézőül dr. Boldizsár Kálmán, pótintézőül ifj. Csóka Sámuel választattak. Kinevezettek pedig becsülőbiztosokul: Jámor János, Németi László és Vásári István; póttagokul: Polgári József és Kállai Sándor. Állatorvosok: Szalay István és Csáky János.

Majd a tanácsnak azon javaslatával foglalkozott a közgyűlés, hogy a városi nyomda személyzetének egyrésze állandósítsassék. A tanács javaslatát elfogadta a közgyűlés, kimondván, hogy 8 tagot állandósítanak.

Ezután a város részére szállítandó irodai szükségletek tárgyában a tanács által előterjesztett javaslat a Pongrácz Géza felebezése kapcsán vétetett tárgyalás alá, mely ügyben kifejlődött vita után a tanács javaslata elvetetett s újabb árlejtés kitűzése határozatott el.

Az iparossegédek továbbképző szakrajztanfolyama igazgatóságának kérvénye az évi segélynek 600 koronával felemelése tárgyában tanácsi javaslattal beterveztetett. A közgyűlés a kérelmet megadó tanácsi javaslatot elfogadta.

A Budapesten felállítandó Vörösmarty-szobor költségeire a közgyűlés 100 koronát szavazott meg.

Elintézték Boros Béla városi irnok szabadságidő engedélyezése tárgyában beadott kérvényét s végül bábaoklevelek hirdettettek ki.

Ajándék előfizetőinknek.

A „Debreczeni Ellenőr“ előfizetőinek, mint eddig minden évben, most is megküldjük karácsonyi ajándéku a napokban megjelent csinos kiállítású és érdekes tartalmu Csokonai-Naptárt. Azok az előfizetők, kik december hóban fizetnek elő a január 1-től kezdődő legalább egy negyedévre, december hóban nemcsak a lap ingyen küldésére tarthatnak igényt, — hanem a Csokonai-Naptárra is.

Vakmerő rablógyilkosság.

— Kirabolt és meggyilkolt özvegyasszony. —

Debreczen, december 20.

Nagy vakmerőséggel és szörnyű kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosság hírét közli velünk tudósítónk, mely tegnap éjjel történt Földesen.

Eddig ismeretlen rablók meggyilkoltak egy jómódu özvegyasszonyt és elraboltak a ládájából nyolcz forintot.

Bámulatos az a vakmerőség, melylyel kegyetlen tettüket végrehajtották. Járókelők lépteinek zaja hallatszott be hozzájuk, mikor vad tettüket véghezvitték és ez nem félemlítette meg őket.

A kegyetlen rablógyilkosságról a következő részleteket közli velünk tudósítónk:

Földesen a mintegy 64 éves Mogyoróssy Lajosné, jómódu özvegyasszony együtt lakott egy házban a vejével és felnőtt legényfiával, kik a gazdálkodást vezették.

Az özvegyasszony ismeretes volt a faluban és sokan tudták róla, hogy mindig van pénz a ládafiókjában.

Tegnap este a veje és legényfia a szomszédba mentek át beszélgetni s az özvegyasszony egyedül maradt otthon a lakásban.

Mintegy háromnegyed óra mulva ezután a községi szülész nő haladt el a ház előtt s látta, hogy az udvarból egy férfi ugrik ki a kerítésen át az utcára, míg egy másik ember más irányban menekül.

Rosszat sejtve, az ablakhoz ment s betekintett a házba, de miután semmit sem látott, átment a szomszédba és figyelmeztette az ott beszélgető legényt, hogy menjen haza, mert valami baj lehet otthon.

A nő és a legény hirtelen felugrottak és siettek hazafelé. Mikor az ajtóhoz érkeztek, beakartak nyitni, de az ajtó nem engedett.

Ugy kellett erőszakkal benyomni az ajtót s mikor végre bejuthattak a szobába, szörnyű látvány tárult eléjük.

Az özvegyasszony az ajtó mellett feküdt a földön élettelenül. A lelketlen rablók éles késsel nyakszirten szurták. A szurás oly mély volt, hogy átmeteszette az ütereket s rögtöni halált okozott.

A szobában minden össze-vissza volt hányva, butorok, székek felforgatva. Az egész szoba a pusztulás gyászos képét mutatatta.

A ládában nyolcz forint készpénz volt, melyet az ismeretlen gyilkosok elraboltak.

A meggyilkolt asszony nagy vértócsában feküdt a földön s hasztalan volt minden élesztési kísérlet, nem lehetett többé megmenteni.

Illés Sándor püspök-ladányi vizsgálóbíró épen Földesen volt a gyógyszerésznél látogatóban. Értesítették a kegyetlen gyilkosságról és ő azonnal intézkedett, hogy a rablógyilkosság színhelyét további intézkedésig zár alá vegyék.

A vizsgálatot azonnal megindult ez ügyben. A gyanu a faluvégen levő házban tartózkodni szokott csavargó-egyénekre irányul, kiket a község előljárósága épen ki akart tiltani onnan.

A meggyilkolt özvegyasszony hulláját orvosi vizsgálat alá vették s konstatálták, hogy küzdelmet folytatott a rablókkal, mert

keze is megsérült és arczán ütések nyomai látszottak.

A szenzációs rablógyilkosság nagy izgalmat okozott Földesen és most mindenki a kegyetlenül meggyilkolt Mogyoróssy Lajosné szomorú sorsáról beszél.

SZINHÁZ.

Váljunk el. Sardou és Najac e szelimes fordulatokban gazdag vígjátéka került színre az este igen jó előadásban, de csekély számú közönség előtt. A darabban sok tetszést arattak: Tanayné, Tanay és Pataki Béla, kiket sok sok tapssal jutalmaztak.

HIREK.

Petőfi sirja.

A magyar állam megvásárolta gr. Haller János segesvári birtokát 150,000 forintért. A birtokhoz tartozó segesvári csataterén nyugszik Petőfi.

Végre! Ebben a sivár korban, melynek minden ténykedése önző önérdék szolgálatában áll, igazi nemes cselekedet! Az állam, a nemzet vette meg a költő sirját, hogy ki életében nem nyughatott, nyugodtan pihenjen holta után. A költő, kinek lelkét annyi ezernyi édes ábránd, ezernyi vakmerő reménység tüze lelkesítette, hadd ábrándozzék tovább nemzete áldozatkészségéről, hálaíjáról.

Milyen nemesen beszél e tett a kerepesi-uti sírbontások után. A kerepesi-uti temetőben mennyiszor zavarták meg sok ott nyugvó jelesünk sirját. A magyar vígjáték atyja, Kisfaludy Károly, háromszor költözött el földi sírjából, hogy utoljára zavartalanul pihenhessen azokkal, kik vele együtt vívták meg ujjaszületésünk nagy harozát.

Elégtétel e cselekedet a magyar költészetnek. Elégtétel a magyar költészet géniuszának, ki Petőfi-be lehelte szellemének hevét, ki Petőfi-ben látta nemesülni mindazon eszméket, melyekről ő maga álmodozott. Petőfi volt az, ki először érezte meg igaz lélekkel, hogy a magyar nemzetnek fia; a ki megérezte, hogy nem elég szerelemről, nem elég a magunk bajairól zengeni, hanem dalolni kell a hazáról, erről az ezer sebtől vérző testről, mely önvérével táplál bennünket.

Vajjon megérzi-e ezt örök nyugvóhelyén a költő? Vajjon, a minek hiányát annyiszor ostorozta, elismeri-e valahára nemzetének hála-készségét nagyjai iránt?

Én azt hiszem, igen. E nagy terület, melynek valamelyik négyszögölén pihen a dalnok, szent föld; ha járunk rajta, óvatosan váltsuk lépteinket. A kopogás durva zaja ne háborítsa a költő nyugalmát; e kemény lábbaltapodás ne keltsen szívében keserűséget. A költő, ki egész életében irtózott a kishitű alantosságtól, a megaláztatásnak csak látszatától is, ne háborodjék fel a könnyelműségen, mely nemtörődőséggel tapodja hamvait.

Igen! E nagy összeg minden fillére hálaadó a költő emlékének. Minden krajezár elismerés, megbecsülés neki, kinek életében semmivel sem fizettünk.

Maga beszél a nemes tett!

—tán.

— Bizottsági ülés. A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága 1900. év decz. hó 21-én d. u. 4 órakor az egyház tanácsstermében ülést tart, melynek tárgyait folyó ügyek képezik.

— Wlassics miniszter diszoklevele. A biharvármegyei tanító-egyesület Wlassics minisztert a magyar tanítási ügy terén szerzett érdemeiért disztagjává választotta. Egy három tagból álló küldöttség fogja a

diszoklevelet a jövő esütörtökön a miniszternek átadni.

— Vidéki hírlapírók a minisztereknél. A Vidéki Hírlapírók Szövetségének nagy küldöttsége tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél, Lukács László pénzügyminiszternél és Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternél, hogy kikérjék az engedélyt, illetőleg a kormány támogatását ama nagyszabású országos tárgysorsjátékhoz, a melyet a szövetség nyugdíjalapja javára terveznek. Dr. Endrey Gyula orsz. képviselő mutatta be a küldöttséget a kormány tagjainak, kik előtt a küldöttség vezetője és szónoka, Kulinyi Zsigmond szövetségi elnök, szegedi szerkesztő tolmácsolta a vidéki hírlapírók kérését. A küldöttség tagjai voltak: Szávay Gyula (Győr) és Barát Armin (Temesvár) alelnökök, Palócz László titkár, Brájjer Lajos dr. (Nagybecskerek), Hegyi Jenő (Fiume), Konez Ákos (Debrecen), Kaffeln Béla (Szombathely), Rábel László (Sopron) igazgatósági tagok. Kulinyi Zsigmond elnök kifejtette, mennyire rászolgáltak a vidéki hírlapírók is arra, hogy a kormány részéről támogatásban részesüljenek. Rosszul fizetett munkájukkal nagy szolgálatot tesznek hatáskörükben minden közhasznú törekvésnek, méltányos tehát, hogy rokkantságuk esetére a végső nyomortól megóva maradjanak és haláluk esetén özvegyeik és árvaik némi támogatást nyerjenek. De a segély- és nyugdíjalap révén a Szövetség azt reméli, hogy a vidéki hírlapírás igazi és hivatásos elemeinek erkölcsi érdekei, a vidéki hírlapírói kar tisztessége is sokat fog nyerni. Lukács László pénzügyminiszter a legmelegebb elismerés hangján méltatta a vidéki sajtó működését és megígérte, hogy a tervezet áttanulmányozása után a sorsjátéknak nem fog akadályt gördíteni az útjába. Széll Kálmán miniszterelnök és Hegedüs Sándor keresk. miniszter ugyancsak legszívélyesebben fogadták a küldöttséget.

— Tavasz decemberben. Napok óta valódi tavaszi enyhe időnk van. Igaz, hogy csuffá teszi az ilyen idő a tél poézisét, csuffá a közeledő szent karácsony hangulatát, de bizony azért sohse busuljunk miatta. Ez az idő megtakarítja a szegények tüzelőszert és egy kis vigasztalást lop az emberiség szívébe. Hiszen az a néhány napfényes óra, a miből egy téli nap kitelik, életerőnk tartaléka azokon a komor napokon, a melyeket méhében rejteget a tél.

— Szabad lyceum H.-Böszörményben. H. Böszörményben az évekig tartott társadalmi közönyt örvendetes lendület váltotta fel. Alakult „Tennis-társaság”, mely a nyár folyamán sok kellemes szórakozást nyújtott. Korcsolyázó társaság, mely az előbbivel „Sport-társaság” ezimen egyesülve, állandó jelleget nyert. Ujabbán pedig az intelligens ifjúság a tanári karral szövetségbe, megkezdették és egész télre szóló programmal biztosították a társadalmi élet fellendítésére és társadalmi kérdések propagálására oly alkalmas felolvasó estéket. Az első felolvasó-estély f. hó 15-én volt a gymnasium tornacsarnokában a következő programmal: 1. Megnyitó beszédet mondott, s majd közvetlenül ezután felolvastott „Olvasmányainkról” Butyka Boldizsár tanár. 2. A „levél” ez. monológot kitűnő sikerrel adta elő Kopatsek Ilonka kisasszony. 3. Néhány jóízű magyar népdalt mutatott be czimbalmon Görög Miklós ur. 4. Gabányi „Szeretem a nőket” ez. monológot megkapó elevenséggel adta elő Marschalkó Gusztáv tanár. 5. Tudományos alapon indult, humoros fordulatokban gazdag felolvasást tartott a „táncz”-ról Molnár István tanár. A sikerült estély tánczban lelte folytatását, a mely az éjféle órán tul is tartott.

— Katonaszökevény. A szájalom egy bizonyos neme fog el bennünket mindannyiszor, midőn katonaszökevényről kell beszámolnunk a nagyközönség előtt. Szerencsétlen fiu, ha tudná a következmények borzalmasságát, melyet meggondolatlan tette folytán elkövet, ha tudná, hogy ezzel csak megnehezíti s talán meghosszabbítja azt az

időt, melyet a feszes egyenruhában kell eltöltenie, bizonyára meggondolná s nem tenné meg végzetes lépését. Hiszen a humanizmus szelleme a hadseregbe is beköltözött már s büszke önérzettel mondhatjuk, hogy a legénységgel való bánásmód a magyar hadseregben példaképpül szolgálhat nem egy nemzet előtt. Horváth János mégis félt a katonaelet rideg egyhanguságától, nem tudott hozzá szokni a fegyelemhez s egy alkalmas pillanatban elszökött ezredétől. Pedig szökése hiábavaló. A körözést már kiadták ellene s előbb-utóbb elfogják s visszaviszik szolgálati helyére.

— Hadnagy és hivatalnok összeüt-közése. Iglón tegnapelőtt este szomorú kimenetelű összeütkezés volt Liebisch Oszkár, a 81. gyalogezred hadnagya és Wittrofszky Lajos dr. tartalékos hadnagy közt. Liebisch régi haragosa Wittrofszky-nak. Tegnapelőtt a népes korzón találkoztak s a mint Wittrofszky elhaladt a hadnagy mellett, az szidalmakkal illette, a mire Wittrofszky hasonlókkal válaszolt. A tiszt erre kardjához nyult és több csapat mért a czivilre, ez pedig zsebkését kirántva, Liebisch több helyen megsebezte. Óriási népesödület támadt erre s a közbelépő rendőrség Wittrofszkyt a kapitánysághoz kísérte, ahol megállapították, hogy három sebet kapott a fején és egy igen súlyos vágást a karján. Liebisch hadnagy pedig egy szurást az arczába és egy másik életveszélyes szurást tüdejébe, úgy hogy élet-halál közt lebeg. Az összeütkezésnek egy régebbi pártaj előtti összeszólalkozás volt az oka.

— Czukerkivitelünk a Keletre. Szalonikii főkonzulunk novemberi jelentése kiemeli, hogy ott a magyar czukor nagy keresletnek örvend, kivált azért, mert az árut évről-évre igen szép, fehér darabokban szállították. Miután Szalonikiban a november—márciusi üzleti évad a mérvadó, a mikor a dunahajózás szünetel, valószínűnek tartják, hogy a magyar czukor Fiumén át fog odaérkezni. — Novemberben érkezett Trieszten és Fiumén át 4468 zsák czukor, vasuton 5 rakomány koczakaczukor és 1 rakomány piléczukor, Odesszából pedig 1039 zsák orosz poroczukor.

— Ujévig nem lesz végrehajtás. A m. kir. pénzügyminiszter érdekes rendeletet adott ki. A humánus rendelet arról szól, hogy karácsony hetében az összes adóbehajtási eljárásokat szüntessék be. E rendelet folytán a pénzügyigazgatóság mindazon helyekről, melyekre a közigazgatási bizottság a felelősséget kimondta és ennek folytán az adó behajtására állami végrehajtókat küldött ki, a kiküldötteket sürgönyileg hívta vissza. Ujév utáni a hivatalos eljárás eszerint pihenni fog, öröme az adófizető illetőleg adót nem fizető honpolgároknak.

— Kinába szóló levelek. A kereskedelmi miniszter a hivatalos lapban közlést tesz, hogy a „Kaiserin und Königin Maria Theresia”, „Kaiserin Elisabeth”, „Aspern” és „Zenta” hadihajókból álló kelet-ázsiai hajórajhoz tartozó egyénekhez intézett s azoktól eredő nem ajánlott levelekre és levelezőlapokra portómentességet engedélyez. Az egyes levél sulya a 70 grammot meg nem haladhatja. A magyar korona országaiból eredő ily leveleken és levelezőlapokon a czimzett nevét, szolgálati rangját, vagy szolgálati alkalmazását, valamint a hadihajó nevét, melyhez a czimzett tartozik, pontosan ki kell tenni, azonfelül a czimoldalra „Tábori posta” szót kell szembeöltöten feljegyezni.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Vasuti szerencsétlenség.

Charleroi, decz. 20. A charleroi-nemuri vonalon ma reggel egy Nemurból jövő munkásvonat Couillet állomáson egy ott álló vonatba ütközött. Az állomási előljáró életét vesztette, több személy megsérült.

Krüger Európában.

Brüsszel, decz. 20. Hágából érkező hírek szerint Leyds dr a párisi transzvál-bizottságot Krüger ama tervéről értesítette, hogy Nizzába indul, mielőtt a császár is oda érkezik.

Amsterdam, decz. 20. Krüger elnök ide érkezett. A pályaudvaron a hatóságok és a községtanács tagjai fogadták. Mikor az elnök a városházára hajtatott, az egész uton nagy néptömeg üdvözölte óriási lelkesedéssel. A városházán a polgármester beszédet intézett az elnökhöz, a melyben tisztelegő békét kívánt a bur népnél. — Krüger azt válaszolta, hogy várja a napot, a melyen isten, akinek segítségével mindenki bizik, ki fogja nyilatkoztatni akaratát. A városházán adott reggeli után Krüger megnézte azt a házat, a melyben elhelyezték a délafrikai menekülteket.

Hajóösszeütközés.

London, december 20. A Gelderland németalföldi hadihajó, amely Algiréből Kelet-India felé tart, az itteni kikötő bejáratánál összeütközött a Peterston nevű angol gőzhajóval. A Gelderland parancsnoki hidja megrongálódott, a Peterston pedig léket kapott az orrán.

A francia amnesztia-törvény.

Páris, decz. 20. Az ötödik ülésen a kamara 156 szavazattal 2 ellenében elfogadta az egész amnesztia-törvényt, a mely a Dreyfus ügygel összefüggő cselekményeken kívül egyesületi gyűléseken elkövetett súlyos büncselekményekre, ugyisint az 1897-iki és 1898-iki algiri kihágásokra is kiterjed.

Páris, decz. 20. A kamara tegnapi ülésének folytonos félbeszakítására a nacziónalisták obstrukciója adott okot. A nacziónalisták azzal akarták elnyújtani az amnesztia-törvény fölött való szavazást, hogy folyton a javaslatnak az állami törvényszék által elítéltekre való kiterjesztését követeli.

A délafrikai háború.

Johannesburg, decz. 20. Egy erős lovas csapat French tábornok alatt e hó 15-én Krügers dorpba érkezett. Hír szerint Delarey egész közel áll Clements tábornok táborához. Új ütközetet várnak.

London, decz. 20. Mint a Reuter-ügynökség értesül, egy itteni lapnak azt a jelentését, hogy 3000 bur a Fokgyarmatba hatolt és Dewett csapatai 4500 emberből állanak, hivatalos körökben tulzottnak tartják. Nem hiszik, hogy Dewett parancsnoksága alatt 3000 embornél több volna. Az a jelentés, hogy Dewett üldözésével felhagytak, szintén nem talál hitelre. De az lehetséges, amint kijelentik, hogy a Dewettet üldöző csapatok egy része kivált, hogy azok ellen a burok ellen forduljon, akik a Fokgyarmatba törtek be. Az utóbbiak száma alig haladja meg a 700 embert.

A szétszedhető ezredes.

Amerikában esett meg persze ez a mulatságos história, mert hiszen máshol lehetetlen volna.

Az amerikai nemzeti hősök egyike Parker ezredes, a kinek a fegyvertényeit a Filippi-szigeteken a „sárga sajtó“ annak idején megénekelte. Az ezredes, a ki ép tagokkal és lábakkal vonult háboruba, egy lábbal és egy kézzel tért vissza, de hát ezt

a kis fogyatkozását hamar helyreállították. Az ezredes ellőtt karja és lába helyét pompás hajlítható és mozgatható mesterséges végtagok foglalták el, melyekről a ruha alatt senki se hitte, hogy igaziak.

Az ezredes a napokban New-Yorkba érkezett és egy előkelő szállodában vett lakást, hol egy 14 éves néger fiú szolgálta ki. Este mielőtt lefeküdt, az ezredes becsengette a fiút és így szólt hozzá:

— Csavard le a jobb karomat.

A kis fekete néger bámulattal közeledett és megragadta az ezredes műkarját.

— Előre, balfelé kell csavarni! — kiáltotta az ezredes.

Amikor ez az operáció megvolt, a hős leült és komoly arccal parancsolta:

— Csavard le a bal ábramat!

A néger fiú homlokán a rémülettől nagy verejtékcseppek gyöngyöztek. Micsoda ördögös ember ez az utas, gondolta magában, akit széjjel lehet szedni, mint a géprészeket. Végre a láb is lenn volt és az ezredes egy székhez állította. Azután egy arizmát sem rándítva meg, tovább rendelkezett:

— No, most csavard le a fejemet. ficzkó, de vigyázza, értetted?!

A szegény kis néger fiú a rémülettől szinte megmerevedett. Tágra nyílt szemekkel bámult a csodaemberre, aztán egy ugrással az ajtónál termett és lélekszakadva futott ki, mintha magával Belzebubbal találkozott volna.

NYILT-TÉR*).**Nyílt levél**

Blaskovits Mihály mulakatosmester
urnak

Helyben.

Gratulálok önnek, a karácsonyi kiállításon nyert aranyéremhez, de kételkedem abban, hogy a kiállított tárgyak bármelyikét is képes volna sajátkezüleg elkészíteni, mert azokat egytől egyig én készítettem.

Kelt Debreczen, 1900 decz. 19.

Nagy Ferencz.

A cinikus apagyilkos.

(A newyorki börtön titkaiból.)

— december 20.

A bajor törvényszék által körözött Bauer János müncheni lakos, ki apagyilkossággal van gyanítva s pár nap előtt New-Yorkból elindult a „Kaiser Wilhelm“ hajón Németországba, erős fedezet alatt.

Bauert New-Yorkban fogták el, de előzőleg már egyszer Németországban is tartóztatták, azonban bizonyítékok hiányában szabadlábra helyezték, a mit ő rögtön felhasznált s Észak-Amerikába vitorlázott.

Bauert saját testvére vádolja a gyilkossággal. A gyilkos New-Yorkban rövid havi tartózkodása alatt is kimutatta veszélyes mivoltát, amennyiben egy Melcher nevű papnál betört és több értékes tárgyat elrabolt. Ezért az ottani törvényszék több havi börtönre ítélte.

Nagy cinizmusát mi sem jellemzi jobban, minthogy a börtönből levelet ír Sappel nevű lakásadójának, a melyben tudtul adja, hogy az ő nővérebe szerelmes. A börtönben

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

látszólag csendesen viselkedett, de azért egyre a szabadulás eszméjével foglalkozott, amint az elfogott leveleiből kitünik.

A szökés épen csak azon mult, hogy levelei avatatlan kezébe kerültek, miután Sappel a leveleket a bíróságnak adta át.

Az egyik levél, a mely élénken világítja meg a new-yorki börtön-állapotokat, így hangzik:

„Ti láthattok engem, a nélkül, hogy a fogházban belépnétek. A szomszédos ház tetejére fel szabad menni s onnan az udvarba nézni. Néha huszan, sőt többen is bámészknak a tetőről a börtönudvarra. Vegyetek egy jó acél reszelőt s azt bocsássátok egy czerasztálon le a tetőről, ez épen az udvaron álló vízeskádba fog esni, a honnan én majd kiviszem. Ketten vagyunk a szobában s a reszelő segélyével mindketten kiszabadulunk a következő este. Társam hamispénzgyártó, kinek még egy csomó hamis ezres bankója van eldugva, a melyek oly sikerültek, hogy bizton kiadhatjuk azokat valódiak gyanánt.“

Ez a levél szintén a bíróság kezébe került. A midőn Bauer látta, hogy terve nem sikerül, öngyilkossági kísérletet követett el olyképp, hogy kabátját szeletekre vágta s a vászon szeleteket összekötötte, a mire aztán felakasztotta magát, de idejekorán észrevették és levágták.

KÜLÖNFÉLÉK.

* A németországi népszámlálás december elsején vette kezdetét. Az előleges eredményekből a következőket közlik: Berlinben a lakosság 1,884,345, ami körülbelül 12 százaléknyi szaporulat az 1895. decz. 1-iki számítási eredményhez képest; a Berlinnel kapcsolatos Charlottenburgban, mely husz év előtt csak 30,000 ezer lakost számolt, 189,300. Halle az utóbbi öt év alatt csaknem 35 perczenttel nagyobbodott s lakóinak száma 156,631-re emelkedett; Lipse körülbelül 14 százalékkal gyarapodott s a lakók száma most 455,120; Nürnberg magához vonta a külvárosokat s lakóinak száma 260,743; 1895 óta a legerősebb gyarapodást a Rajna által elválasztott dél-német testvérvárosok mutatják; a badeni Mannheim, mely 40 perczenttel 137,000 re és a bajor Ludwigshafen, mely 55 perczenttel 61,700-ra emelkedett; Lübeck lakosainak száma mintegy 17 perczenttel 81,517-re emelkedett.

* A kaszárnya udvarán. — No, önkéntes, csak fel arra a nyujtóra. Mutassa meg, hogy majomtól származik!

* Türelempróba. Egy angol szabó veleszületett flegmájának fényes jelét adta, a mennyiben megolvasta, hogy hány öltéssel varrt meg fekete posztóból egy redingotot. A kabát elkészítése 15—16 órai munkaidőt számítva, 2 napig tartott. Jegyzetei a következők: Fércezelés 722 öltés. A kabát széleinek bevarrása és kisebb apró részek összeegyeztetése 7114 öltés. A szélek tűzése 5500 öltés és zsebek varrása 1982. Gallér és revers 3656. Oldalvarrások 5359. Gomblyukak stb. 1450. Összesen 25,783 öltés.

* **Soha többé!** — Nos, de többször igazán el nem jegyzem magam.

— Hányszor mondtad ezt már!

CSARNOK.**Nyolcz ország vasutján.**

Írta: *Rosinger József.*

(Folytatás.)

A Temse, melynek két oldalán London fekszik, kereskedelem tekintetében bizonyára a világ legjelentősebbteljesebb folyója. A folyó maga nem széles és nem nagy, pedig

még a legnagyobb oceán hajók is bemennek rajta. E folyó két partján elterülő kikötő Londonnak legnagyobb látványossága, erről legszebb képet kaphatunk, ha gőzhajóval végig megyünk rajta és egy oly óriás hajót közelebről megismerjük.

Két oldalt terülnek el a kikötőben a doekok, melyekben a hajóval érkező mindenféle áruk eladásig vámentesen lesznek elhelyezve. Nagy, többnyire víznyomás által mozgató daruk által lesznek ezen áruk könnyedén a hajókból a doekok partján levő nagy raktárakba avagy viszont azokból a hajóra berakva. Egy ily doek megtekintése után kapunk csak kellő fogalmat Londonnak borzasztó forgalmáról, kereskedelméről és gazdagságáról. E doekok mellett van aztán egy nagy kemence, melyben a különböző okok miatt betiltott áruk el lesznek égetve.

A kikötőben magában nagyon kevés hid van a Tamsén, mert a tengeri hajók nagy árbozcaikkal nem tudnának a hidak alatt elmenni, ezen segitendő, felvonó hidakat építettek. Ezek között van a műépítészeti remeke, az új Tower-híd (the new tower bridge).

E híd két nagy oszlopon fekszik és ez oszlopokon 43 méter magasságban két nagy torony van és e tornyok fent egy hiddal szinte össze vannak kötve.

A híd alsó része két részből úgy van összeállítva, hogy a midőn a nagy árbozca hajók a híd alatt keresztül akarnak menni, hidraulikus csigákkal 1 1/2 perc alatt fel-emelhetők. A közönség azután a toronyban levő lift segítségével jut fel a felső hidra és azon keresztül menve, ugyancsak a másik toronyban levő liften jut le ismét az alsó hidra. Rendesen csengetéssel adnak jelt, a mikor a hidat fel akarják emelni és akkor a közönség siet lefelé a hidról. A híd 1894 ben lett kész 1,200.000 font sterl.-be 112 millió frtba került. Szintén egy építészeti remek a nagy vasuti híd, mely bizonyára e nemből a világ legszelebb hídja.

A londoni kikötő tulajdonképen a Tower hidnál kezdődik és attól kezdve nincsenek is hidak a Tamsén, hanem a két part közötti nagy forgalmat a Temse alatti kisebb-nagyobb alagutak, u. m. gyalogos, vasuti- és kocsik közlekedésre berendezett alagutak bonyolítják le.

Legnagyszerűbb ezek közül a csak 3 év előtt megnyitott Blackwall tunnell. Ezen alagut 1215 m. hosszú, melyből 430 m. a folyó alatt van, szép fényes téglákkal van kirakva és villanyvilággal van világítva. Ez iszonyu építmény költsége 1 400.000 font sterl.-be (14 millió frtba) került. E még ez ideig készen levő tunnellok azonban távolról sem elégségesek a nagy forgalom lebonyolítására, most már megint egy újabb gyalogos tunnell építésének munkálatai folynak.

Meg kell még emlékezni azonban Londonnak nagyszámú szép parkjairól, melyek a legtisztább és legrendesebben vannak tartva. Ezek közül legnagyobb a város majdnem közepén levő Hyde-park gyönyörű virágágyakkal, területe 215 hektár.

Délutáni órákban telve e park Londonnak előkelőségeivel. E parkban van a szép és hatalmas Albert memorial, melyet a nemzet emelt Albert herczegnek, a királyné férjének, ez London legszebb szobra. Ezzel szemben van a körben épült nagy Albert

Hall, melyben nagy hangversenyeket, olykor színi előadásokat is tartanak; e colossusban 10,000 személy fér el.

(Vége köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 84. Bérlet 69-ik szám „C”
Holnap, pénteken, december hó 21-én
másodsor:

Felfordult világ.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Snavita	K. Galyasi P.	Xeressa	F. Kállay L.
Trombollette	Klas Irén	Prudhomme	Szigeti L.
Gaetan	Perényi M.	Alcinpor	Környey B.
Adhmar	Nagy Gyula	Victoir	Péchy L.

Holnapután, szombaton, december 22-én
harmadsor:

Felfordult világ.

Operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Vasárnap, decz. 23 án, két előadás; délután 3 órakor, félhétvárral: Aranylakodalom. Látványos színmű. — Este 7 és fél órakor, rendes helyárral, bérlet-szünetben: New-York szépe. Operette 6 képben.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Gyűjtsetek használt levélbélyegeket

minden országból valót és minden fajtát, még a legközönségesebbeket is szegény gyermekeknek a pápi pályára való kiképzésére, melyekért szép vallásos emlékek, főként rózsafüzörek a Krisztus urunk keresztire feszített alakjával, — nyakörmek Pádusi Szent-Antal és a Jézuska képmásával Prágából adatk.

Kérdezőkódások és küldemények a „Bethlehem” Irodához Bregenzbe (Tirol) intézendők.

2636. K.
1900.

Hirdetmény.

Hajdu-Hadház község határában 1900. évi december hó 18. napján egy drb 9 hónapos barnapej csődör lámpás fejű, hátulsó jobb lába kesely, farka czifrára vágott, küllemü csikó bitangságba felfogatott. Ezen jószág igazolt tulajdonosa által 1901. évi január hó 2-ig kisajátítható.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állattól a gazdátlan jószág, 1091. évi január hó 2. napján a község házában megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Hajdu-Hadházon, 1900. évi december hó 18-ik napján.

Bajdor János,
jegyző.

Komor Imre,
h. főbíró.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket, valamint

szőnyeget, függönyöket

tetemesen leszállított áron árúsitjuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsater.

Több ezer darab maradék női ruhaszövetekből feltűnő olesó áron.

7 méter egy ruhának való női divatszövet 1 frt 75 kr.

Eladó

tanya birtok.

Harmincz hold **ondódi tanyaföld eladó**, tanyai épületekkel. Bankteher már van rajta.

Értekezhetni

Boross Lajosnál,

Miklós-utca 17. sz.

Karácsonyi és Újévi

hasznos

ajándéktárgyakat

üveg-, porcellán-, majolika-, china ezüst és bronz különlegességeket, valamint mindezen szakmába vágó cikkeket a legnagyobb választékban, a legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

CONTINENTAL-RUM

⇒ A legjobb és legtisztább családi rum ⇒

KAPHATÓ: GOTTSCHLIG ÁGOSTON CS. ÉS KIR. UDV. TEA ÉS RUM KERESKEDÉSEIBEN
BUDAPESTEN: IV. VÁCZI UTCZA 11 SZ. IV. EGYETEMTÉR, EGYETEM U. SARKÁN
V. ANDRÁSSY ÚT 23 SZ. VIII. KEREPESI ÚT 6 SZ.

VALAMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSSEN.

Paris 1900.
"GRAND PRIX"
Legnagyobb kitüntetés.

Singer varrógépek

A valódi

a

leghasznosabb
karácsonyi ajándékok.

A mi új családi gépeink a legkönnyebb és legnyugodtabb járatuak, legegyszerűbben kezelhetők és fölülmulhatnak minden háztartásban előforduló munkák és a divatos műhímzés és űrmunkákhoz.

A folyton emelkedő eladás, a kiváló kitüntetések minden kiállításon, a gyárnak majdnem 50 éves fennállása és a világhír, melyet a mi gépeink kivitak, a legbiztosabb és legteljesebb garantiát képezik jóságukért.

Ingyen oktatás minden házi varrási munkában és a divatos műhímzésben.

Raktár hímzőselyemben nagy színválasztékban, varrógéprészekben, olaj, tű és fonalakban.

Electromotorok az egyes családi varrógépekhez.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Debreczen, Piacz-utca 42. szám.

Kardos László

Kossuth-utca.

A kézműipar remek készítményeivel gazdagon berendezett raktárai megtekintésére hívja meg a n. ó. közönséget.

Különlegességek:

Színes szelű és fehér zsebkendők,

kávés terítékek,

ajouros atlasz étkezőszettek,

bársony himzett asztalterítők

és mint ujdonság

zongoraterítők.

A legtisztább gyümölcs és növényparlat útján nyert, minőségben a valódi francia gyártmányokkal versenytálló kiváló finom

likör és szeszes ital

készítményeinket ajánljuk az ezeket kedvelő nagyérdemű fogyasztóközönségnek, eredeti jutányos gyári áron.

Likörjeink diszes üvegekben és kiállításuk, valamint rendkívül finom minőségük által **ajándéktárgyaknak** különösen alkalmasak.

Különlegességeink:

Ananász és burgundi

Puncsesentiák,

Alterkorn,

Orosz Allasch,

Eckelmann keserű,

Fodormenta likör,

Gabonakömény,

Klostergeheimniss stb.

Schönprieseni likörgyár részv.-társaság

(előbb Eckelmann Testvérek).

Raktár Debreczenben: *Seréby Fülöp* Utódainál.

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű

fénykép nagyításaimra

(kis kép után is)

és festett arcsképeimre

felhívom figyelmét és kérem rendeléseit a késedelem elkerülése végett még idejében megtenni szíveskedjen.

Németi J.

fényképész,

müsterme Piacz-utca 42. sz

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Valódi
Zagoriani mellsrup.

Kellemesen bevehető szer felnőtteknek és gyermekeknek görcsös, fojtó és ziháló köhögésnél, tüdőnyurut, elnyálkásodás és minden mellbetegségnél. Elősegíti a váladék kiköpését. Egy üveget 3 kor. 30 fillér előzetes bekezdés mellett küld.

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pragada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ügyeljünk a kupakzáróra a besajított cséggel: A. Thierry's Schutzensel-Apotheko.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Színházi látcsövek

gyöngyház, elefántesont bőrfoglalatban.

Katonai, vadász és tábort látcsövek,
legfinomabb szintelenített üvegekkel.

== Nagyítóüvegek és görccsövek. ==

Diszes kiállítású

Aneroid

légsulymérők,

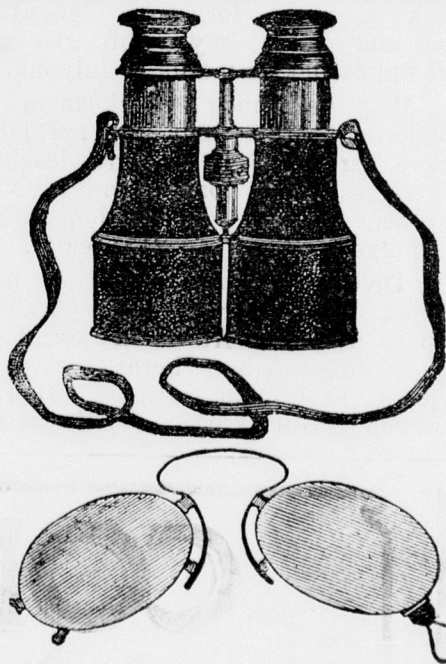
terem, ablak, fürdő,

és maximal

hőmérők.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel,

ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab

látészerez, Debreczenben, Főter.